

SLUŽBA
spieváním
SLOVOM

Vedenie druhých pri spievaní evanjelia

ZHROMAŽĎOVANIE SA K SPEVU

2. Zhromažďovanie sa k spevu

*Nekonečná milosť tak vzácna
Ma spasila, keď niesol si môj hriech
Bezhraničná, predivná láska
Ťa viedla na kríž, aby ja som mohol žiť*

Úvod

Ako teda toto chápanie uctievania formuje naše zhromaždenia a najmä náš spev?

Keď sa zhromažďujeme, Boh nám pripomína evanjelium – kto je a čo pre nás urobil – a my odpovedáme životom uctievania. Náš spev je kľúčovým prostriedkom od Boha, ktorý nám pomáha pamätať si evanjelium a odpovedať srdcom a mysl'ou na pravdu o Kristovi. Máme službu slova, prostredníctvom ktorej ukazujeme druhým Krista z moci Ducha. Toto chápanie premieňa všetko na našom prístupe k vedeniu druhých pri speve.

Zhromažďovanie a uctievanie

Celý svoj život – či už sme rozídení alebo zhromaždení – môžeme žiť uctievaním Boha; každý okamih života je príležitosťou odpovedať uctievaním na Božiu slávu zjavenú v Ježišovi Kristovi. Keď sa zhromažďujeme, aby sme uctievali Boha, špecificky sústredeným spôsobom si navzájom pripomíname evanjelium a to, že naň máme odpovedať adoráciou a činmi.

Mohli by sme povedať: „Chodiť do zhromaždenia uctievať je ako chodiť do posilňovne cvičiť.“¹ Posilňovňa poskytuje obzvlášť sústredený a dôležitý čas na cvičenie; dokonca aj keď sme počas celého týždňa cvičili inde. Podobným spôsobom cirkevné zhromaždenia predstavujú obzvlášť sústredený a dôležitý čas, kedy sa budujeme počas spoločného uctievania Boha. Boh vyzýva kresťanov, aby sa zhromažďovali (a neprestávali zhromažďovať, Heb 10:25) pod autoritou služobníkov jeho slova, aby sme mohli byť budovaní (Ef 4). Nie je teda pravda, keď povieme len: „Boha uctieваме len vtedy, keď sme zhromaždení“, alebo že „uctievanie = spev“. Keď sa však zhromažďujeme, uctieваме Boha cieleným a dôležitým spôsobom tak, že si navzájom pripomíname evanjelium a spoločne pokračujeme v našej celoživotnej odpovedi uctievania.

V tomto zmysle je spoločné spievanie a ukladanie pravdy evanjelia hlboko do našich srdc a myslí dôležitou súčasťou nášho uctievania.

Zhromažďovanie sa kvôli pripomínaniu si a odpovedi

V celej Biblii vidíme, že Boh zhromažďuje svoj ľud minimálne s dvoma kľúčovými cieľmi.

1. Pripomína im, kto je, čo pre nich urobil a akú majú identitu ako jeho ľud; a
2. Umožňuje im odpovedať životom uctievania.

¹ Andrew Towner, Singing the Gospel. Nepublikované.

Starozmluvné zhromaždenie

Jeden z príkladov, ako Boh zhromažďuje svoj ľud v Starej zmluve, je v Jozua 24. Boh im *pripomína* všetko, čo pre nich v ich dejinách urobil: verne dodržal svoje sľuby Abrahámovi, vyviedol ich z otroctva v Egypte a priniesol im pokoj v ich dedičnej zaslúbennej krajine (v2-13).

Boh potom vyzýva ľud, aby *odpovedal* uctievaním. Vyzýva ich, aby si vyvolili, komu budú slúžiť – Hospodinovi alebo modlám porazených národov (v15). Ľud odpovedá, že bude slúžiť Hospodinovi, pre všetko, čo pre nich urobil (v16-18). Jozua vstępuje ľudu potrebu bezvýhradného, verného uctievania Boha a ľud opäť odpovedá slovami: „My budeme slúžiť Hospodinovi“ (v21). Jozua znovu potvrdzuje Božie zmluvné sľuby (v25) skôr, než rozpustí ľud do jeho dedičnej krajiny (v28).

Tento model pripomínania a odpovede sa stále opakuje, keď Boh zhromažďuje svoj ľud (pozri napríklad 2Krl' 23:1-3 a Neh 8-10).² Najčastejšie Boží ľud reaguje modlitbou a radostnou chválou na tieto pripomenutia toho, kto Boh je a čo urobil.

Novozmluvné zhromaždenie

Tento model pripomínania a odpovedania pokračuje aj v Novej zmluve. Keď sa dnes zhromažďujeme ako cirkev, aj my si *pripomíname*, kto je Boh a čo pre nás urobil v Ježišovi, a začíname spoločne *odpovedať* životom uctievania.

Ústredným prvkom novozmluvných zhromaždení je budovanie. Pôvodné grécke slovo³ označovalo „stavanie domov a iných stavieb“.⁴ Budovanie je niečo, čo robí Boh – buduje svoju cirkev svojím Duchom prostredníctvom svojho slova. V Starej zmluve Boh budoval svoj ľud tým, že vkladal slová do úst svojich prorokov;⁵ dnes je to prostredníctvom vzájomnej služby v cirkvi. Boh buduje svoju cirkev tým, že nás oslovuje svojím slovom a prostredníctvom svojho Ducha, keď si navzájom pripomíname evanjelium a odpovedáme naň uctievaním.

Prečítajte si Efezanom 4:7-13

Čo dal Ježiš po nanebovstúpení svojej cirkvi?

Čo je zmyslom úloh, ktoré sa tu spomínajú?

Pre aký konečný cieľ dáva Ježiš cirkvi tieto dary?

Je to práve vtedy, keď si navzájom pripomíname evanjelium a odpovedáme vierou spoločne ako jedno telo, kedy Boh buduje svoju cirkev. Ako hovorí David Peterson:

*Keď sa kresťania stretávajú, aby si navzájom slúžili, dochádza k spoločnému duchovnému stretávaniu sa s Bohom v Svätom Duchu prostredníctvom jeho slov.*⁶

² Pre ďalšie informácie pozri Mike Cosper, *Rhythms of Grace*. Wheaton: Crossway, 2013, s. 97.

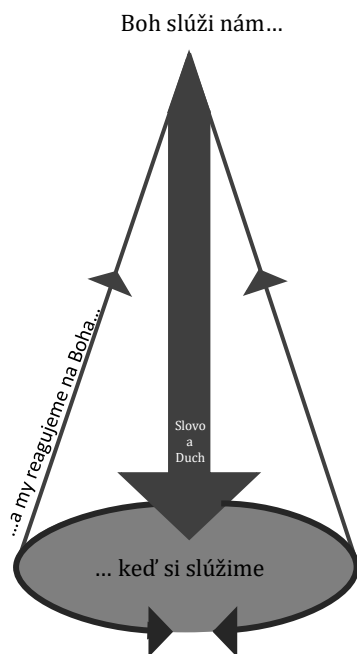
³ Grécke slovo je *oikodomein*

⁴ Vaughan Roberts, *True Worship*. Milton Keynes: Authentic Media, 2002, s. 45.

⁵ David Peterson, „Worship in the New Testament.“ In: *Carson Worship*. Eugene: Wipf and Stock Publishers, 1993, s. 77.

⁶ David Peterson, *Engaging with God*. Downers Grove: InterVarsity Press, 1992, s. 198.

Naše cirkevné zhromaždenia teda fungujú asi takto...⁷

Boh buduje svoju cirkev, keď si navzájom slúžime evanjeliom:

- Keď počúvame zvestovanie Božieho slova, Boh je prítomný so svojou mocou prostredníctvom svojho Ducha a hovorí priamo k nám prostredníctvom svojho slova.⁸ Boh nás buduje, keď si pripomínáme evanjelium a odpovedáme naň životom uctievania.
- Pri spoločnom slávení Večere Pánovej Boh buduje a posilňuje svoju cirkev, keď si pripomíname, že sme spojení s Ježišom v jeho smrti, a keď odpovedáme tým, že sa tešíme zo spoločenstva s ním a medzi sebou navzájom.
- Keď spievame, slúžime si navzájom Kristovým slovom, prostredníctvom ktorého Boh buduje svoju cirkev v moci svojho Svätého Ducha. Navzájom si pripomíname evanjeliové pravdy a premieňame sa na Ježišovu podobu, aby sme žili pre neho 24 hodín denne, 7 dní v týždni (2Kor 3:18).

Spievanie kvôli pripomínaniu si a odpovedi

Boh používa spev ako kľúčový spôsob, akým svojmu ľudu pripomína, kto je a čo urobil, a aby mu pomohol odpovedať vd'ácným uctievaním. Kým sa Ježiš nevráti, Písmo nás vyzýva, aby sme si navzájom pripomínali evanjelium o našej záchrane a reagovali naň radostným spevom.

Spievanie nám pripomína

⁷ Schéma upravená pod a Peterson, tamtiež, s. 221.

⁸ Martin Luther povedal: „Kto chce po u Boha hovori , nech íta Sväté písmo.“ See What Luther Says: An Anthology, zv. 2. Ed. Ewald M.Plass. St. Louis: Concordia, 1959, s. 62. Citované v Zac Hicks, The Worship Pastor. Grand Rapids: Zondervan, 2016, s. 172.

Piesne Božieho ľudu v Písme sú plné pripomenutí toho, kto je Boh a čo pre nich urobil – pripomínajú najmä jeho veľké spasiteľské činy (pozri Žalm 18, 66, 77, 89, 92, 95, 136...).

Biblické piesne okrem toho, že pomáhajú Božiemu ľudu pamätať na to, čo Boh pre nich urobil, taktiež ukazujú význam Božieho diela a charakteru pre život Božieho ľudu.

Boh pozná naše srdcia. Vie, že bez neustáleho pripomínania si významu toho, kým je on, jeho diela záchrany a našej novej identity ako jeho ľudu naňho zabúdame a plníme svoje srdcia a mysle inými vecami.

Každý z nás pozná chvíle, keď sme zabudli na pravdu evanjelia – dokonca aj dnes. Zabúdame, že Boh je zdrojom všetkej radosti, a tak ju hľadáme v iných veciach. Zabúdame, že Boh nám v Kristovi odpustil každý hriech, a tak sa od neho držíme ďalej a myslíme si, že nás nemôže milovať, alebo sa snažíme odčiniť svoje krivdy dobrými skutkami. Zabúdame, že iba Kristova obeta môže odčiniť náš hriech, a tak sa snažíme zaslúžiť si Božie uznanie morálnym životom a kresťanskou službou. Neustále si preto potrebujeme pripomínať evanjelium.

Hudba robí slová zapamätateľnými. To je dôvod, prečo majú reklamy v televízii zvučky a prečo si starší kresťania stále pamätajú pravdy, ktoré spievali ako deti. Ako vysvetľuje Bob Kauflin:

Hudobné prvky ako rytmus, metrum a rým riadia a vymedzujú spôsob, akým hovoríme slová, a čas, ktorý potrebujeme na ich vyslovenie. Čím sú tieto hudobné prvky jedinečnejšie, čím viac sa opakujú alebo čím bezprostrednejšie pôsobia, tým ľahšie si pieseň zapamätáme.⁹

Spev nám pomáha odpovedať

V Biblii je spev jedným z kľúčových spôsobov, ako Boží ľud reaguje na Božiu dobrotu a teší sa z jeho spasiteľských činov. Na úsvite stvorenia anjeli spievali Stvoriteľovi pre radosť (Jób 38:7). Kniha Žalmov je spevníkom pre Boží ľud. Niektoré žalmy vyjadrujú radosť a vďačnosť ako odpoveď na jeho kráľovskú vládu; iné sú hlbokými výkrikmi dôvery uprostred úzkosti. Na mnohých miestach v Písme vidíme spev ako radostnú odpoveď na Božie dielo, najmä na jeho záchranu.¹⁰ Pozrime sa na jednu z piesní v Biblii trochu hlbšie...

Prečítajte si Exodus 15

Čo sa práve stalo v predchádzajúcich kapitolách?

Ako reaguje ľud (15:1)?

Ktoré výrazy v ich piesni navodzujú dojem radostnej oslavy?

Hudba nám pomáha emocionálne prežívať pravdy o tom, kto je Boh a čo pre nás urobil. Martin Luther ju nazval „milenkou a guvernankou... emócií“.¹¹ Ako hovorí Vaughan Roberts, prostredníctvom spevu môžeme

⁹ Bob Kauflin, „Words of Wonder: What Happens When We Sing.“ In: *The Power of Words and Wonder of God*. Ss. 124-5.

¹⁰ Pozri Sudcov 5:1; 1. Kronická 16; 2. Kronická 5; Efezanom 5:18-21.

¹¹ Martin Luther, Predslov k *Symphoniae Iucundae* Georga Rhaua.

vyjadriť svoju radosť z úžasnej pravdy, že už sme tam, v jeho prítomnosti, v Kristovi. Niekedy nám piesne pomôžu vyjadriť emócie, ktoré už cítime. Pri iných príležitostiach začnú emócie vyvolávať, pretože hudba nám pomáha pocítiť niečo z úžasu nad pravdami, o ktorých spievame.¹²

Spev nám pomáha reagovať na pravdu tým, že hlbšie pôsobí na naše emócie.

Slovo nech vo vás prebýva bohato

Spoločný spev môže byť mocným nástrojom, ktorý nám pripomína evanjelium – zvesť o Kristovom diele záchrany – a pomáha nám reagovať naň radostne a vd'ačne. Robí to tak, že tieto pravdy vnáša hlboko do našich sŕdc a myslí a umožňuje nám žiť životom uctievania. V Kolosanom 3:16 sa píše:

Kristovo slovo nech vo vás prebýva bohato: vo všetkej múdrosti sa navzájom učte a napomínajte a vd'ačne spievajte vo svojich srdciach Bohu žalmy, hymny, duchovné piesne.

Tento verš je v kontexte spievania v celej Biblii pre nás ako hudobných vedúcich a hudobníkov kľúčový. Naším cieľom pri vedení ľudí v speve je pomôcť evanjeliu bohato prebývať v srdciach a myšliach tých, ktorým slúžime. Keď máme v rukách Božie životodarné slovo prostredníctvom piesní, „ohlasujeme [Božie slovo] prostredníctvom hudby“, ako povedal Luther.¹³ Našou úlohou je používať hudbu, aby sme pomohli Božiemu slovu bohato prebývať v tých, ktorých vedieme.

Niekoľko dôsledkov

Vnímanie našej služby ako služby, ktorej cieľom je zasadiť evanjelium hlboko do sŕdc a myslí ľudí, mení všetko na našom prístupe k spoločnému spevu. Nižšie sú niektoré dôsledky tejto skutočnosti pre naše vedenie; nasledujúce myšlienky nám pomôžu premýšľať o tom, ako to ovplyvňuje našu prípravu a vedenie...

Hudobná služba je pastoračná

Namiesto toho, aby sme o svojej primárnej úlohe uvažovali ako o úlohe hudobníkov, musíme sa modliť a venovať pozornosť tomu, že naša služba je predovšetkým pastoračná. To neznamená, že naša úloha je rovnaká ako úloha pastora a starších našich zborov alebo že máme rovnakú autoritu! Znamená to však, že máme významné príležitosti pri speve viesť ľudí v našej zborovej rodine ku Kristovi. Táto služba musí byť úzko spojená s úlohou vedenia zboru ako celku. Mali by sme starostlivo zvážiť vysoké nároky, ktoré sú kladené na tých, čo slúžia Božím slovom (Tít 1:5-9; 1Tim 3:1-13). Musíme sa modliť za Božiu múdrosť, aby sme viedli svojich ľudí múdro a čo najlepšie využívali túto výsadnú príležitosť.

S veľkou mocou prichádza veľká zodpovednosť

Spev je mocný a má obrovskú schopnosť byť významným prostriedkom Božej milosti pre tých, ktorých vedieme. To znamená, že musíme starostlivo premýšľať o tom, čo spievame. Hudba môže do sŕdc a myslí ľudí vnieť falošné „pravdy“ rovnako mocne ako tie skutočné! Musíme dôkladne zvažovať slová, ktoré spievame: hovoria nám pravdu o Kristovi a jeho evanjeliu?

Ohľadom celej škály piesní nášho zboru sa chceme uistiť, že máme vyváženú stravu: aby sme príliš nezdôrazňovali niektoré aspekty Božieho charakteru (napr. jeho lásku) a nepodceňovali

¹² Vaughan Roberts, *True Worship*. Milton Keynes: Authentic Media, 2002, s. 75.

¹³ Luther, Predslov k *Symphoniae Iucundae* Georga Rhaua.

iné (napr. jeho spravodlivosť). Máme skvelú príležitosť sýtiť svoju cirkevnú rodinu evanjeliom; musíme starostlivo premýšľať o tom, čím ich kŕmime.

Dobrá hudba stavia do popredia evanjelium

Zručne vedená hudba na seba nebude upozorňovať ani tým, že by bola rušivo biedna, ani tým, že by odvádzała pozornosť od evanjelia. Chceme, aby ľudia videli Krista, keď spievame: *Jeho dielo môže zachrániť ľudí, jeho Duch premieňa životy, jeho slová sú slová večného života.* Chceme svoje tvorivé schopnosti investovať a využívať tak, aby vyzdvihovali evanjelium, ale nestali sa stredobodom pozornosti. John Piper to nazýva „nerozptyľujúca excelentnosť“:

Budeme sa snažiť spievať, hrať, modliť sa a kázať tak, aby sme pozornosť ľudí neodvážali od podstaty nekvalitnou službou ani prílišnou obratnosťou, eleganciou alebo rafinovanosťou. Prirodzená, nerozptyľujúca dokonalosť necháva žiariť Božiu pravdu a krásu.¹⁴

To ovplyvňuje všetko na našom vedení. V ďalších častiach začneme riešiť toto: ako môžeme hrať, spievať a tvoriť aranžmány piesní tak, aby stávali evanjelium do centra pozornosti? Ako môže byť spojenie medzi piesňami príležitosťou viac vyzdvihnúť Krista v očiach zhromaždenia? Ako môžu aj veci ako tempo a tónina ovplyvňovať schopnosť zhromaždenia sústrediť sa na pravdu evanjelia?

Zatiaľ to znamená, že naším cieľom je umožňovať a podporovať spev. Naším cieľom nie je kvalita kvôli podávaniu výkonu, ale pomáhať Božiemu ľudu spevom si navzájom pripomínať Boha a jeho evanjelium a spoločne reagovať. Oddávame sa tejto úlohe naplno nie kvôli našej vlastnej sláve, ale preto, že Kristus je toho hoden, a netúžime po ničom inom ako po tom, aby ho ľudia videli jasne a reagovali a radovali sa správne.

Hudba by mala primerane ovplyvňovať naše emócie

Túžime po tom, aby v ľuďoch bohato prebývalo evanjelium, a preto by naša hudba mala zachytávať emócie pravdy, ktorú spievame. Či už ide o skrúsené vyznanie, radostnú oslavu, rešpekt pred súdom alebo úctivý úžas, hudba musí odrážať tón slov. Môžeme ľuďom pomôcť pravdu „cítiť“.

Zároveň by sme sa nemali usilovať o emocionálny účinok, ktorý nevychádza z evanjelia. Mohli by sme spôsobiť, že ľudia sa budú len naháňať za emocionálnym zážitkom alebo ostanú zmätení a zneistení, ak ho nenájdu.

Užitočné zhrnutie by bolo: „Musíme sa nechať zasiahnuť pravdou a musíme sa nechať zasiahnuť pravdou.“¹⁵ Inými slovami, chceme, aby pripomínanie si pravdy evanjelia bolo tým, čo ľudí zasiahne – a nie používať hudbu samotnú na vyvolanie reakcie. Chceme však, aby evanjelium ovplyvnilo aj našu myseľ, aj naše srdce. Hudba nám môže pomôcť správne emočne reagovať na pravdu evanjelia.

Teológia bez doxológie (chvály) je chladná a mŕtva ortodoxia – učíme sa pravdu, ale nie sme ňou zasiahnutí. Doxológia bez teológie je modloslužba, pretože svoju emocionálnu reakciu si ceníme viac ako pravdu. Teológia vedúca k doxológii je mocná a správna, pretože pravda Božieho slova v nás bohato prebýva, keď spoločne spievame.

Zhrnutie

¹⁴ John Piper, „What Unites us in Worship.” <http://www.desiringgod.org/articles/what-unites-us-in-worship-at-bethlehem> [online] Cit 16. 1. 2019.

¹⁵ Andrew Towner, Singing the Gospel. Nepublikované.

Boh zhromažďuje svoj ľud, aby mu pripomínal evanjelium: kto je Boh a čo pre nás urobil v Ježišovi. Jeho ľud potom na jeho zjavenie odpovedá životom uctievania. Keď spievame evanjelium, vidíme Krista, Svätý Duch pôsobí a premieňa nás na Kristovu podobu. Spev je významný, Bohom daný prostriedok, ako si navzájom pripomínať toto evanjelium, a pomáha nám emocionálne reagovať na pravdu o Kristovi. Naším cieľom ako hudobných vedúcich je nechať evanjelium bohato prebývať v srdciach a myšliach tých, ktorých vedieme, a to mení všetko, čo sa týka nášho prístupu k vedeniu druhých v speve.

Otázky

- Čo by sa zmenilo vo vašom pohľade na nedeľné bohoslužby, keby ste si viac uvedomovali, že Boh zhromažďuje svoj ľud, aby mu pripomínal evanjelium a aby jeho ľud mohol reagovať uctievaním?
- Ktoré žalmy, hymny a piesne vám obzvlášť pomáhajú pripomínať si evanjelium a odpovedať srdcom a myslou?
- Aké ďalšie konkrétne dôsledky toho, ako pripravujete a vediete hudbu v zbore, vyplývajú z chápania spevu ako služby evanjelia?

Ďalšie zdroje

1. David Peterson, „Worship in the New Testament“ v knihe *Carson Worship: Adoration and Action*¹⁶
2. Mike Cospers, *Rhythms of Grace*¹⁷
3. Bob Kauflin, „Words of Wonder: What Happens When We Sing“ zo série *The Power of Words and Wonder of God*¹⁸

¹⁶ Eugene: Wipf and Stock Publishers, 1993.

¹⁷ Wheaton: Crossway, 2013 (najmä kapitola „Worship as Spiritual Formation,” ss. 91-104).

¹⁸ Dostupné zdarma na <http://www.desiringgod.org/messages/words-of-wonder-what-happens-when-we-sing>.

ONLINE ZDROJE:
music-ministry.org/dwell-richly
spolocenstvoevanjelia.sk/sluzbaspievanymslovom

S L U Ž B A
spievanej
S L O V O M

DOBROVO NÝ PRÍSPEVOK:

Banka: Fio banka
IBAN: SK03 8330 0000 0026 0260 5487
Variabilný symbol: 5070

Kurz Dwell Richly. Autori: Ben Slee, Phil Allcock a Andy Fenton. Copyright © 2019 Ben Slee, všetky práva vyhradené. Toto vydanie vychádza po dohode s Music Ministry. Vydalo Spoločenstvo evanjelia v edícii ReFormatio v spolupráci so zborom CB Paradox © 2024. Preklad © Šimon Evin. Ak nie je uvedené inak, všetky citáty sú z Biblia – ekumenický preklad, Slovenská biblická spoločnosť, 2018.